

ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ОПЕРАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У тезах розглянуто діджиталізацію операційного менеджменту як важливий напрям підвищення ефективності діяльності підприємств. Визначено основні цифрові інструменти управління операційними процесами та їх вплив на результативність операційної діяльності. Пояснено доцільність впровадження цифрових технологій з метою підвищення конкурентоспроможності підприємств.

Ключові слова: операційний менеджмент, діджиталізація, цифрові технології, ефективність.

Abstract

The paper examines the digitalization of operations management as an important direction for improving the efficiency of enterprise activities. The main digital tools for managing operational processes and their impact on operational performance are identified. The feasibility of implementing digital technologies in order to enhance the competitiveness of enterprises is substantiated.

Keywords: operations management, digitalization, digital technologies, efficiency.

Вступ

Бізнес-середовище ХХІ століття характеризується високим рівнем конкуренції та швидкими ринковими тенденціями до змін, а також розповсюдженням інформаційно-технологічних систем в управлінні. Діджиталізація служить одним з рушійних факторів, який допомагає бізнес-організаціям поліпшити свою ефективність, особливо в операційній діяльності підприємства та досягнути конкурентних переваг на ринку.

Впровадження цифрових технологій в управлінні операційною діяльністю сприяє автоматизації бізнес-процесів, полегшує вибір нових розробок та скорочує витрати підприємства. Діджиталізація дозволяє підприємству швидко адаптуватися до змін ринку, зменшувати операційні витрати та підвищувати ефективність роботи робочої сили, приймати виважені управлінські рішення, підвищувати якість продукції, послуг тощо. Тому вивчення діджиталізації в операційній діяльності підприємства набуває все більшої актуальності.

Результати досліджень

За сучасних умов діджиталізація є ключовим фактором, який створює умови для підвищення ефективності підприємств. Через зростання конкуренції на ринку, зміну очікувань клієнтів та нестабільне зовнішнє бізнес-середовище саме цифрові технології повинні бути впроваджені підприємствами у системах операційного управління. Використання цифрових технологій значно сприяє розширенню можливостей проведення глибокого аналізу, оптимізації бізнес-процесів підприємства та підвищенню ефективності підприємницької діяльності. Основною метою використання діджитал-інструментів є спрощення управлінського процесу та досягнення максимальної ефективності через прийняття інформованих рішень.[1]

Цифрізація операційного управління спирається на сучасні цифрові інструменти, які дозволяють підприємствам автоматизувати та поєднувати свої операційні процеси. Серед розповсюджених програм, які використовуються в операційній діяльності підприємства є ERP, CRM, WMS, SCM та інші.

Зокрема, ERP – дана програма призначена для єдиної системи управління компанією. У ERP є всі ресурси, відділи та функції, які потрібні для роботи та управління компанією. Дана програма передбачає такі модулі як: аналітика і статистика, фінансовий облік, складський облік, продажі товарів і послуг, виробництво, постачальники і посередники, управління товарами, ціноутворення, Інтернет-торгівля, облік послуг, маркетинг та CRM, робота з персоналом, безпека інформації, податки і звітність [2].

CRM-система дозволяє накопичувати, узагальнювати і здійснювати аналіз даних за результатами реалізації маркетингових акцій, продажів за кожним клієнтом, операцій із сервісного обслуговування клієнтів. Інформація про відносини з клієнтами виникає і використовується у різних підрозділах компанії. Основним призначенням CRM системи є координація дій різних підрозділів компанії на основі надання їм загальної інформаційно-технологічної платформи для взаємодії з клієнтами [3].

Системи WMS та SCM – це важливі цифрові інструменти, які допомагають підприємствам керувати своїми складськими операціями та діяльністю ланцюга поставок на найвищому рівні продуктивності, одночасно знижуючи витрати та пришвидшуючи виконання операційних завдань.

Крім того, підприємства широко використовують технології Big data для управління величезними обсягами даних. Системи управління операціями використовують великі дані для обробки критично важливих інформаційних потоків та отримання глибокого розуміння ефективності процесів, звичок споживачів і ринкових тенденцій. Підприємства також можуть використовувати великі дані для оцінки власних потреб, контролю запасів і виробництва, а також виявлення операційних слабких місць.

За допомогою BI-систем (бізнес-аналітика) підприємства можуть миттєво переглядати ключову статистику (ключові показники ефективності), тим самим допомагаючи менеджерам приймати більш обґрунтовані рішення. Хмарні обчислення дозволяють передавати інформацію будь-коли та будь-де, роблячи менеджерів більш адаптивними, а підприємствам – коригувати свою діяльність відповідно до змін на ринку.

Цифрові технології пропонують багато переваг для управління операціями, але бізнес також стикається з багатьма викликами та обмеженнями, які можуть перешкоджати процесу цифровізації. По-перше, висока початкова вартість впровадження передових цифрових рішень робить їх фінансово недоступними для більшості компаній, особливо малих та середніх підприємств. Крім того, інтеграція нових систем у існуючу інфраструктуру є складною, вимагаючи додаткових ресурсів для налаштування системи, навчання персоналу та підтримки процесів. Ще одним суттєвим недоліком є недостатня підготовка працівників: не всі працівники володіють цифровими навичками, необхідними для належного використання нових технологій, що може знизити очікувану віддачу від інвестицій у встановлення цифрових інструментів. Крім того, необхідно враховувати безпеку даних та пов'язані з нею ризики, оскільки використання великих обсягів даних збільшує значний ризик витоку або втрати даних.

До того ж, зростання темпів розвитку діджиталізації напряму залежить від інституційного середовища країни, що стосується державної політики, законодавчих та нормативних актів, фіскальних інструментів. Довга відсутність інноваційної бази в економіці країни, небажання представників великого та середнього бізнесу інвестувати в інноваційні проекти послаблюють цифрову трансформацію. Втім, на сьогоднішній день, активна участь держави в покращенні інноваційних процесів може прискорити розвиток різноманітних галузей. Прикладом інноваційних зрушень навіть в державному секторі країни є впровадження цифрових додатків чи інших розробок для оптимізації роботи держорганів та мінімізації рівня бюрократії. Це знаходить прояв в залученні водійських посвідчень в електронному вигляді, новий цифровий формат трудових книжок, а також проект онлайн-послуг «держава в смартфоні» [4].

Висновки

Цифрова трансформація фундаментально змінює управління операціями, перетворюючи його на високоефективну систему, керовану даними. Використовуючи автоматизовані системи, такі як ERP, CRM та WMS, а також аналітичні технології, такі як великі дані та бізнес-аналітика, підприємства можуть покращити використання ресурсів, знизити витрати та швидко реагувати на зміни ринку.

Незважаючи на значні переваги цифрової трансформації, залишаються численні проблеми, включаючи обмеження фінансування, нестачу кваліфікованого персоналу та загрози інформаційній безпеці. Країни створюють цифрову інфраструктуру та сприяють розвитку інноваційних екосистем, щоб допомогти підприємствам подолати бар'єри на шляху до цифрової трансформації. Тому здатність компанії інтегрувати цифрові рішення у свої операційні процеси сприятиме її конкурентній перевазі та довгостроковому виживанню в сучасному бізнес-середовищі

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Яценко В. В. Діджиталізація – сучасний фактор розвитку бізнес-процесів. *Ефективна економіка*. 2022. №2. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/2_2022/202.pdf
2. Синькевич Н., Краузе О. Економічний аналіз: перспективи розвитку в умовах діджиталізації економіки. *Галицький економічний вісник: ТНТУ*, 2023. № 2(81). С. 7–15. URL: <https://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/41214>
3. Юрчук Н. П. CRM-системи: особливості функціонування та аналіз українського ринку. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2019. Випуск 23. Частина 2. С. 141-147. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/23_2_2019ua/29.pdf
4. Лазоренко Т.В., Шолом І.В. Діджиталізація як основний фактор розвитку бізнесу. І Міжнародна науково-практична конференція «Бізнес, інновації, менеджмент: проблеми та перспективи». 2020: URL: <https://confmanagement-proc.kpi.ua/article/view/201186>

Ратушняк Ольга Георгіївна – к.т.н., доцент кафедри економіка підприємства та виробничого менеджменту Вінницького національного технічного університету, м. Вінниця e-mail: ogratushnyak@gmail.com.

Кудина Ангеліна Русланівна – студентка групи МВКД 22-б , факультету менеджменту та інформаційних технологій, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: angelinakudyna8@gmail.com

Ratushnyak Olga Georgievna – Ph.D., Associate Professor of the Department of Enterprise Economics and Production Management of the Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: ogratushnyak@gmail.com

Kudyna Angelina Ruslanivna – student of Faculty of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: angelinakudyna8@gmail.com